

1881 года. // Сборник Херсонского Земства. – 1882. – № 3. – С. 1–21. 11. Съезд врачей Тираспольского уезда, 20–22 января 1898 года // Врачебная хроника Херсонской губернии. – 1898. – № 11. – С. 154–156. 12. Хозяйственно-статистический обзор Херсонской губернии за 1891 год. VIII. Народное здравие // Сборник Херсонского Земства. – 1892. – № 9. – С. 1–46. 13. Педьков И.Л. Делегатские доклады. I. Бердянський уезд / И.Л. Педьков // Труды X Губернского съезда земских врачей Таврической губернии. Т. II. Делегатские доклады, инструкции и обязательные постановления. – Симферополь, 1895. – С. 89–186. 14. Отчет Херсонской губернской земской больницы за 1891 год // Сборник Херсонского Земства, – 1902. – № 5. – С. 36–75. 15. Протокол съезда земских врачей Елисаветградского уезда // Врачебная хроника Херсонской губернии. – 1893. – № 2. – С. 9–22. 16. Разные врачебные заметки // Врачебная хроника Херсонской губернии. – 1896. – № 13. – С. 149. 17. О проекте аптекарского устава: Доклады Херсонской губернской земской управы губернскому земскому собранию XL очередной сессии 1904 года // Сборник Херсонского Земства, – 1904. – № 11. – С. 142–147. 18. Братцев Г. А. Краткий обзор организации аптечного дела в земской России, постановка его в Таврической губернии и желательные изменения в ней / Г. А. Братцев // Труды XI Губернского съезда врачей и представителей земств Таврической губернии. – Том II-й, часть II-я. – Симферополь, 1913. – С. 47–114. 19. О вступлении Херсонского губернского земства в "Товарищество по закупке и продаже лекарственных материалов" // Херсонское Губернское Земское Собрание LI очередной сессии 1916 года. Доклады управы и комиссий. Журналы собрания. – Херсон, 1917. – С.138–141.

Валерий Ермилов

АПТЕЧНОЕ ДЕЛО И МЕДИКАМЕНТОЗНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ В ЗЕМСТВАХ ЮГА УКРАИНЫ

В статье освещается история развития аптечного дела и медикаментозного обеспечения населения и медицинских учреждений земскими органами самоуправления и врачами Херсонской и Таврической губерний в конце XIX – начале XX вв.

Ключевые слова: аптечное дело, аптеки, медикаментозное обеспечение, земская медицина, Юг Украины.

Valeriy Yermilov

PHARMACY CASE AND MEDICAL CARE IN THE TERRITORIES OF THE SOUTH OF UKRAINE

The article highlights the history of the development of pharmacy and medical supply and medical institutions of local self-government bodies and doctors Kherson and Taurida province in the late XIX – early XX century.

Key words: pharmacy, medical care, rural medicine, Southern Ukraine.

УДК 635.652. 001. 32: 94; 008.001.82

Алла Семенюшко

ПОХОДЖЕННЯ Й ПОШИРЕННЯ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ (PHASEOLUS VULGARIS L): ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ІСТОРИКО-НАУКОВИЙ АНАЛІЗ

*На прикладі ретроспективної історії відстежено шляхи походження та поширення цінної у продовольчому та агротехнічному значенні зернобобової культури – квасолі звичайної (*Phaseolus vulgaris* L) у землеробстві різних країн та континентів. Впевненість учених в тому, що квасоля походить з Азії переважала в літературі з середини XVIII ст., опираючись на погляди відомих систематиків: Ліннея, Айтона, Лінка та інших. Думка про походження квасолі з Америки сягає 80-х рр. XIX ст. підтверджена роботами L. Wittmack, A. Gray та H. Trumbull. Вивчення квасолі на основі матеріалів експедицій та результатів польових досліджень колекції квасолі Всесоюзного інституту рослинництва з країн Латинської Америки дозволили підтвердити американське походження квасолі. У вивченні цього питання найбільшої уваги заслуговують праці С. Букасова, М. Вавилова, П. Жуковського, М. Іванова.*

Ключові слова: квасоля, історія, походження, поширення, історичний аспект.

В умовах реформування агропромислового комплексу України та скорочення виробництва тваринної продукції, важливого значення набуло виробництво високобілкових продуктів рослинництва. Як наслідок цього, за останні роки різко зріс попит на насіння зернобобових культур, серед яких чільне місце займає квасоля, яка є однією із найдавніших рослин, а також найбільш

цінних продовольчих культур на землі та й зокрема в Україні. З метою збільшення площ вирощування квасолі виникає потреба представити коротку історію її походження, поширення, навести дані збільшення посівних площ і підвищення врожайності.

Опис походження та поширення культурної квасолі перших світових досліджень зустрічається в науковій літературі вкрай рідко. Статті, зазвичай, оглядові, не вирішують проблеми походження цієї рослини. Походження культурної квасолі спочатку спиралося на дані історії, лінгвістики та географії диких форм цієї культури. Та з розвитком археології, етнології та географо-агрономічного вивчення культурних рослин почало чітко вимальовуватися глибоке пізнання культурних видів квасолі та осередків їх різноманіття у порівнянні з осередками первинної культури [1, с. 309]. У пошуках батьківщини квасолі ученими були названі різні версії походження цієї культури: Австралія, Африка, Індія.

Квасоля належить до родини бобових Рід *Phaseolus* L. Згідно із останніми дослідженнями, нараховує 50–70 видів. Це трав'яниста рослина кущової форми, висотою 20–40 см. Вона містить у середньому 24 % білка, який за амінокислотним складом близький до білків тваринного походження, цукор (5 %) і вітаміни В2 і В6, а також вітаміни С, Е, РР та інші незамінні амінокислоти. Багата квасоля і на мінеральні речовини: калій, магній, залізо. У їжу використовують зріле насіння, яке може зберігатися в належних умовах декілька років, не втрачаючи поживних якостей, та недозрілі боби овочевих сортів. Насіння і недостиглі зелені боби квасолі знаходять широке застосування в кулінарії, кондитерській, хлібопекарській, консервній промисловості [2]. Цінність квасолі визначається не тільки продовольчими, але й агротехнічними показниками. Квасоля, як і інші зернобобові культури, має здатність фіксувати азот з повітря і підвищувати плодючість ґрунтів.

Основними виробниками квасолі у світі є Бразилія, Мексика, Індія, Китай, США. В Африці квасолю вирощують в Бурунді, Руанді, Уганді. Менш за все квасолі вирощують у країнах Європи – Іспанії, Португалії, Румунії, Угорщині, країнах Балканського півострова, Франції [3–4; 7]. Основні посіви цієї культури розташовані в країнах Азії (55,2 %) та Південної Америки (19,3 %). Там же збирають і найвагомішу частину врожаю – відповідно 51 % і 19 %. В Україні найбільше господарське значення має квасоля звичайна, яка займає близько 90 % площі цієї культури [5]. Невелику частину в посівах займають багатоквіткова квасоля, лімська і тепарі. Також важливого значення набула квасоля овочева. У народній медицині Китаю страви з квасолі використовують для покращення діяльності органів дихання і травлення, а із стулок бобів готують настої для лікування діабету [6]. Крім того квасоля є дієтичною стравою, яку призначають для лікування печінки, а також гострих респіраторних захворювань та захворювань центральної нервової системи [7].

Квасоля – традиційна культура України. На жаль, в останні десятиріччя площі під цією культурою були незначні, вирощували її в основному на присадибних ділянках. Але надія на те, що квасоля на полях України займе належне місце усе ж залишається. Найбільш важливими в економічному відношенні є однорічні види квасолі (*P. vulgaris* L. – звичайна, *P. lunatus* – лімська, *P. coccineus* L. – багатоквіткова, *P. acutifolius* – гостролиста). Деякі з них розповсюджені на всіх континентах світу. Згідно із даними ФАО ООН, в 1956 р. площа посівів квасолі у світовому землеробстві сягала 19 млн га [7], 1979 р. – 25,5 млн га [8]. До 1984 р. посівні площі культури зросли до 26 млн га [9].

Проблема походження та поширення квасолі має давні історичні витоки, численні думки та припущення дослідників, але єдиної думки, не існує і сьогодні. У пошуках батьківщини квасолі звичайної ботаніки перераховували усі частини світу вказавши на Австралію та Африку. Перші свідчення про квасолю відомі з 1536 р, відомості про її кущові форми – з 1542 р. До початку XVIII ст. число відомих у Голландії різновидів квасолі звичайної: витких, напіввитких та кущових сягало сотні [1].

Впевненість учених в тому, що квасоля походить з Азії переважала в літературі з середини XVIII ст. опираючись на погляди відомих систематиків: Ліннея, Айтона, Лінка, Спрангела, Моріса, Розенталя, Мартенса та італійського професора Ораціо Комеса. Роуль (1839 р.) вказував на можливість походження білого та червоного різновиду квасолі із Кабулу, Кашміру та сусідніх країн. Кальвер (1852 р.) вважав квасолю звичайну широко розповсюдженим видом в Азії, що ріс у дикому вигляді навіть біля берегів Каспійського моря. Відсутність в Індії знахідок диких видів квасолі змусила Декандоля (1855 р.) вважати батьківщиною квасолі Західну Азію (Персію, Малу Азію, Сирію та Аравію) [1].

Думка про походження квасолі з Америки сягає 80-х рр. XIX ст. і базується на доісторичних знахідках насіння, вражень перших мандрівників та завойовників окремих провінцій Америки та ареалах диких родинних видів квасолі [7]. Вперше підтверджена роботою Л. Вітмак [1] 1879 р., у якій він детально описав виявлення насіння квасолі у гробницях Перу і Аризони та американськими дослідниками А. Грей та Г. Трумбул [10].

Декандоль (1883 р.) припускав американське походження квасолі, оскільки не було підтвердження того, що квасоля не була відомою до Колумба. Азіатське походження квасолі не сприймалося ним тому, що у стародавні часи її не вирощували ні в Східній Індії, ні у південно-західній Азії, ні у Єгипті [1].

У другій чверті ХХ ст. видалася можливість провести радянські експедиції зі збору місцевих сортів у Мексиці, Центральній та Південній Америці, вивчити сортовий матеріал цих країн, що відрізнявся виключним різноманіттям форм, встановити зони агроекологічного пристосування сортових груп та дати наукове пояснення первинним та вторинним зонам культури [7, с. 8].

Вивчення квасолі на основі матеріалів експедицій та результатів польових досліджень колекції квасолі Всесоюзного інституту рослинництва із країн Латинської Америки дозволили ученим підтвердити американське походження квасолі. У вивченні цього питання найбільшої уваги заслуговують праці С. Букасова [11], М. Вавилова [12], П. Жуковського [13], М. Іванова [14],

Також, до сьогодні ведуться дискусії щодо диких предків квасолі. Так, С. Піпер [1; 7; 15] висловив припущення, що знайдений ним дикорослий вид *P. macrolepis* Pir. у Гватемалі на виверженнях вулкану Фуего, на висоті 2490 м над рівнем моря, дав початок культурним місцевим сортам звичайної квасолі, розповсюдженим у країнах Латинської Америки, хоча експериментального доведення такого припущення не існує. У 1951 р. А. Буркарт [1; 7; 15] в Аргентині, на західних схилах Кордильєрів, знайшов новий дикий вид, названий *P. aborigineus* Burk, за морфологічними ознаками близький до *P. vulgaris*, який легко схрещувався з ним, даючи при цьому фертильне потомство. На основі цього він стверджував, що *P. aborigineus* – родоначальник *P. vulgaris*. Таку думку поділяли й О. Берглунд-Бручер та Н. Бручер [1; 7; 16]. Розповсюдження його дуже широке – від аргентинських провінцій Сан-Луїс, Кордова (320° південної широти) до Карибської зони Венесуели (100° північної широти). Таку протяжність ареалу *P. aborigineus* Н. Вручер пояснює поліфілетичним походженням звичайної квасолі, відсутністю точно визначеного ареалу походження. Він вважав, що аборигенне населення Америки окультурювало дику квасолю, залучену із різних місць. Подальші дослідження виду різними методами (електрофоретичними, анатомічними та ін.) показали схожість цього виду з *P. vulgaris* і до сьогодні не має інших доказів, що вид *P. aborigineus* є прародичем звичайної квасолі.

Шляхи потрапляння квасолі в Європу також супроводжувалися суперечливими припущеннями. Згідно із міркуваннями М. Вавилова, вона потрапила туди разом із моряками Колумба [12]. Спочатку її вважали лише декоративною культурою, однак в ХVI ст. вона набула широкого поширення як харчова культура у Франції, Італії та інших країнах Західної Європи.

В Україну квасоля потрапила двома шляхами: з півдня – країн Малої Азії, Балканського півострова та з заходу – сусідніх європейських держав [18]. Розширення площ під нею відбувалося повільно. В умовах дрібнотоварного селянського господарства Російської імперії квасоля не виходила за межі городньої культури. У 1913 р. посівні площі, зайняті нею, становили 40 тис. га. Після революції польова культура квасолі почала дедалі розширюватись і у 1935 р. займала 124 тис. га. Найбільше поширення в СРСР квасоля отримала на Північному Кавказі, в УРСР, МРСР, АЗРСР, в центральній чорноземній зоні РРФСР [19]. Найбільші площі посіву квасолі були зосереджені в Одеській, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій та Хмельницькій областях [7]. Однак досить низька продуктивність культури – 5,4–10 ц/га [20], відсутність сортів, придатних для механізованого збирання та належної збиральної техніки, яка б забезпечила високу якість і надійність у роботі, низка негативних чинників організаційно – економічного характеру, які не сприяли підвищенню уваги до культури, призвели до скорочення площі посіву під квасолею з 157,1 тис. га в 1946–1950 рр. до 57 тис. га в 1984 р. [9].

Слід зазначити, що в 1985 р. у колективних господарствах України посівами квасолі було зайнято 17,7 тис. га квасолі з урожайністю 1,19 т/га. Найбільші площі були у Чернівецькій області – 1,8 тис. га з урожайністю 1,42 т/га. В колишньому СРСР ще в 1935 р. під квасолею було зайнято 232,5 тис. га, а в 1950 р. – 165,1 тис. га (в УРСР – 75,3 тис. га) [7]. Що стосується урожайності квасолі, то у 50-х рр. ХХ ст. її врожаї були досить високими. Так, в колгоспі "Україна" Дніпропетровської області отримано 2,07 т/га, в колгоспі ім. Леніна Городенківського району Івано-Франківської області – 2,2 т/га [21]. Незважаючи на досить високі врожаї цієї культури в подальшому також спостерігався занепад її виробництва, і лише у 60-х рр. ХХ ст. після прийняття Радою Міністрів постанови "Про збільшення виробництва та державних закупок квасолі" від 7 січня 1963 р. № 29 за якою встановлена ціна 300–400 крб. / т виробництво квасолі почало помітно збільшуватись [22]. У 1985 р. в колгоспі "Росія" Волновахського району Донецької області врожайність становила 1,82 т/га; 1988 р. в колгоспі "Зоря" Житомирського району – 2,95 т/га; 1989 р. в колгоспі "Родина" Богодухівського району Харківської області – 2,05 т/га, ім. 1 травня тієї ж області – 2,09 т/га. В агрофірмі "Сейм" Конотопського району Сумської області 1991 р. на площі 20 га врожайність становила 1,56 т/га [21].

На сьогодні, обсяги виробництва квасолі в Україні також є не значними. Посівні площі цієї культури складають 25–30 тис. га, переважна більшість яких зосереджена у малих фермерських господарствах та на присадибних ділянках, промислового виробництва належить лише 1 тис. га. Найбільш поширеним є: "Алуна", "Бельцька 16", "Первомайська", "Подільська куцова", "Синельниківська 6", "Харківська штамова", "Ювілейна 250" та інші.

Отже, вивчення минулого (матеріалів розкопок, друкованих матеріалів) та сьогодення (ботанічного вивчення сортового різноманіття культурних видів квасолі індіанських племен) квасолі звичайної частково висвітлює певні центри її виникнення, пов'язані із давньою культурою індіанських племен Східної та Центральної Америки.

Список використаних джерел

1. Дитмер Э. Э. К вопросу о происхождении культурных фасолей. Фасоль. Культурная флора / Э. Э. Дитмер. – М., 1937. – 309 с. 2. Стаканов Ф. С. Фасоль / Ф. С. Стаканов. – Кишинев: Штиинца, 1986. – 196 с. 3. Яковлев Г. П. Бобовые земного шара / Г. П. Яковлев. – Л.: Наука, 1991. – 144 с. 4. Бабич А. О. Світове виробництво однорічних зернових бобових культур для вирішення проблеми білка і біологічного азоту / А. О. Бабич, В. Ф. Петриченко, А. А. Побережна // Тези I Всеукр.(міжнар.) конф. "Корми і кормовий білок". – Вінниця, 1994. – С.164–165. 5. Зернобобові культури / [За ред. А.О. Бабича]. – К.: Урожай, 1984. – 160 с. 6. Пылов А. П. Зерновые бобовые культуры (горох, чечевица, фасоль) / А. П. Пылов. – М.: Знание, 1975. – 64 с. 7. Иванов Н. Р. Фасоль / Н. Р. Иванов. – Л., 1961. – 280 с. 8. Месяц И. И. Возделывание основных зернобобовых культур в странах Европы: обзорная информация / И. И. Месяц // ВАСХНИЛ, ВНИИТЭИСХ. – М., 1981. – 64 с. 9. Минюк П. М. Фасоль / П. М. Минюк. – Минск: Ураджай, 1991. – 94 с. 10. Gray A., Trumbull H. Review of de Candolle's origin of cultivated plants / A. Gray, H. Trumbull // Amer. Journ. of sciences. – 1883. – Ser. IV. V. XXVI. P. 140–141. 11. Букасов С. М. Возделываемые растения Мексики, Гватемалы и Колумбии / С. М. Букасов // Тр. по прикл. бот., ген. и сел. – 1930. – Вып. 5. – С. 3–14. 12. Вавилов Н. И. Мексика и Центральная Америка как основной центр происхождения культурных растений Нового Света / Н. И. Вавилов // Тр. по прикл. бот., ген. и сел. – 1931. – Т. 26. – Вып. 3. – С. 135–199. 13. Жуковский П. М. Культурные растения и их сородичи / П. М. Жуковский. – Л.: Колос, 1971. – 791 с. 14. Иванов Н. Р. Географическая закономерность в распределении культурных Phaseolinae / Н. Р. Иванов // Тр. по прикл. бот., ген. и сел. – 1937. – Сер. 1. – Т. 2. – С. 41–106. 15. Piper C. V. Studies in the American Phaseolinae / C. V. Piper // Contr. U.S. Natl. Herb. – 1926. – № 22. – P. 663–701. 16. Berglund-Brucher O. Wildbohlen-Funde in Sydamerika / O. Berglund-Brucher // Naturweissenseh. – 1967. – Bd. 54. – P. 466–468. 17. Gentry H. Origin of the common bean Phaseolus vulgaris / H. Gentry // Econ. Bot. – 1969. – V. 23. – № 1. – P. 55–69. 18. Зернові бобові культури / [За ред. Д.Ф. Лихваря]. – К.: Урожай, 1964. – 316 с. 19. Пылов А. П. Зерновые бобовые культуры (горох, чечевица, фасоль) / А. П. Пылов. – М.: Знание, 1975. – 64 с. 20. Ковалев И. В. Вопросы агротехники фасоли в условиях центральной зоны БССР: автореф. дисс. на соиск. уч. степени канд. с.-х. наук / И. В. Ковалев. – Жодино, 1978. – 26 с. 21. Фриденваль С. М. Квасоля / С. М. Фриденваль. – К.: Урожай, 1964. – 158 с. 22. Чурсин А. М. Цены и качество сельскохозяйственной продукции: [справочная книга] / А. М. Чурсин, К. С. Камнева, Д. С. Голубицкая. – М.: Колос, 1984. – 208 с.

Алла Семенюшко

ПРОИСХОЖДЕНИЕ И РАСПРОСТРАНЕНИЕ ФАСОЛИ ОБЫКНОВЕННОЙ (PHASEOLUS VULGARIS L): ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ И ИСТОРИКО-НАУЧНЫЙ АНАЛИЗ

На примере ретроспективной истории отслежены пути происхождения и распространения ценной в продовольственном и агротехническом смысле зернобобовой культур – фасоли обыкновенной (Phaseolus vulgaris L) в земледелии разных стран и континентов. Уверенность ученых в том, что фасоль происходит из Азии преобладала в литературе с середины XVIII в., опираясь на взгляды известных систематиков: Линнея, Айттона, Линка и других. Мнение о происхождении фасоли из Америки достигает 80-х гг. XIX в. и подтверждена работами L. Wittmack, A. Gray и H. Trumbull. Изучение фасоли на основе материалов экспедиций и результатов полевых исследований коллекции фасоли Всесоюзного института растениеводства из стран Латинской Америки позволили подтвердить американское происхождение фасоли. В изучении этого вопроса наибольшего внимания заслуживают работы С. Букасова, Н. Вавилова, П. Жуковского, Н. Иванова.

Ключевые слова: фасоль, история, происхождение, распространение, исторический аспект.

Alla Semenyushko

**ORIGIN AND DISTRIBUTION OF COMMON BEAN (PHASEOLUS VULGARIS L):
HISTORICAL ASPECTS AND HISTORICAL-SCIENTIFIC ANALYSIS**

On example of retrospective history ways of origin and distribution of valuable in provision and agrotechnical sense legumes – Common Bean (Phaseolus vulgaris L) in agriculture of different countries and continents has been tracked. Confidence of scientists is that the beans came from Asia dominated in literature since the middle of XVIII century has been based on the views of famous taxonomists: Linnaeus, Ayton, Link and others. The idea of beans origin from the United States is 80 years of the XIX century and confirmed by the work of L. Wittmack, A. Gray and H. Trumbull. Study of beans on the basis of the results of field research of bean collection of Union Institute of Horticulture from Latin America has allowed confirming American origin of the beans. Studying this question worthy is research of S. Bukasov, M. Vavilov, P. Zhukovsky, M. Ivanov.

Key words: bean, history, distribution, origin, historical perspective..

УДК 930.085:664.1(470+571+477)

Олексій Тарабрін

**АКАДЕМІК К. ВОБЛИЙ – АВТОР ПЕРШОЇ МОНОГРАФІЇ З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ЦУКРОБУРЯКОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Монографія академіка К. Воблого була першим на той час ґрунтовним історико-економічним дослідженням розвитку цукробурякової промисловості в Росії. Важливою рисою монографії було те, що процес виникнення й розвитку цукробурякової промисловості в Російській імперії, її автор розглядає в органічному поєднанні з економікою країни, переконливо доводить, що нова галузь, її розвиток мали за мету вирішення питань виходу із кризи, яка охопила більшість господарств.

Ключові слова: К. Воблий, монографія, історико-економічне дослідження, цукробурякова промисловість, Російська імперія.

В історії розвитку української науки є багато славетних постатей, багатогранна творчість яких сприяла її становленню й розвитку, успішному вирішенню прикладних галузевих і регіональних проблем, підготовці науково-педагогічних і господарських кадрів, розвитку культури взагалі. Серед відомих імен почесне місце займає видатний економіст-географ, один із фундаторів української економіко-географічної школи, автор першої монографії з історії розвитку цукробурякового виробництва та низки публікацій з цього питання академік АН УРСР, заслужений діяч науки УРСР – Костянтин Григорович Воблий.

К. Воблий народився 27(15) травня 1876 р. у смт. Царичанка Кобеляцького повіту колишньої Полтавської губернії (нині – Дніпропетровська область) у сім'ї сільського священика. Після закінчення курсу навчання у місцевій народній школі юнак вступив до Полтавського духовного училища. Закінчивши у 1896 р. семінарію у 20-річному віці він був скерований на навчання державним коштом до Київської духовної академії, яку закінчив у 1900 р. Однак схоластичний напрям навчання в академії його швидко розчарував, і він вирішив після її закінчення зі званням кандидата богослов'я здобути світську освіту. К. Воблий вступає на юридичний факультет Юр'ївського (нині – Тартуський) університету, де провчився лише один рік, посилено займаючись соціальними науками. Освіту за другий курс Костянтин Григорович одержував на юридичному факультеті Варшавського університету й одночасно працював молодшим редактором у Варшавському статистичному комітеті. Навчально-педагогічну діяльність К. Воблий розпочав уже в Київському університеті ім. Св. Володимира – спочатку професором-стипендіатом, а після складання усного іспиту за 1905/1906 навчальний рік на ступінь магістра політичної економії та отримання звання приват-доцента по кафедрі політичної економії і статистики упродовж 1907–1909 рр. – у січні 1907 р. почав викладати тут політичну економію [5, с. 7]

У 1907 р. він стає одним з ініціаторів створення Київського комерційного інституту, упродовж 1910–1912 рр. був деканом економічного факультету. У 1911 р. К. Воблий захистив докторську дисертацію і йому присвоєно учений ступінь доктора політичної економії і статистики та вчене звання ординарного професора Київського університету. На цій посаді він працював до 1920 р.

У 1917 р. К. Воблий видав дві наукові публікації з аграрного питання в Росії (думки і цифри), із земельного питання в програмах п'яти політичних партій. Таким чином, упродовж першого